

CABRERA DE MAR

RESTES ANTIGUES

31 - POBLAT IBÈRIC DE BURRIAC

A la banda de migdia de la muntanya de Burriac, no gaire lluny del castell, hi ha les restes de l'antic poblament ibèric d'Ilduro que, a l'època de màxima prosperitat, ocupava unes 10 ha. El seu poblament es remunta als segles VII-VI aC però la major part de restes (muralls, torres i un possible edifici públic) són de període ibèric ple (segles IV-III aC). La seva màxima expansió es va produir durant la romanització (segle II aC), època a la qual pertanyen les restes d'habitacles i la porta meridional del recinte emmurallat. Degué ser abandonat definitivament cap a l'any 50 aC. El jaciment va ser descobert per Lluís Bonet Garí cap al 1917 i des d'aleshores s'han efectuat diverses excavacions. És de difícil accés degut a la manca d'indicacions.

2 - Jaciment de ca l'Arnau - can Mateu - can Benet

La importància del poblament ibèric al terme de Cabrera, centrada pel poblament d'Ilduro, als peus de Burriac, va tenir el seu màxim exponent entre els segles IV i I aC, decaient posteriorment amb la construcció d'Iluro (Mataró) i la romanització. Les excavacions realitzades prop del camí de la Riera, als enclaus de ca l'Arnau, can Mateu i can Benet, han deixat al descobert les restes del que fou un important centre productor de vi d'època tarδοibèrica i romana. Es poden veure restes de diverses estances residencials o agrícoles, pous, forns i la part més important, unes termes romanes considerades les més antigues de la península.

7 - JACIMENT DE CAN MODOLELL

Conjunt de restes arqueològiques que abasten des de l'època ibèrica fins a la baixa edat mitjana. La part més interessant correspon a l'estructura d'una vil·la imperial romana juntament amb un santuari, possiblement dedicat al déu Neptú i a una deessa femenina i, posteriorment, al déu Mitra, d'origen persa. Tradicionalment s'ha relacionat amb aquests restes la desapareguda capella paleocristiana de Sant Joan Baptista.

32 - CASTELL DE BURRIAC

Al cim de la muntanya de Burriac, el castell que duu el nom de Burriac o de Sant Vicenç, va ser edificat durant el segle XI sobre unes antigues restes romanes. El primer esment documental data de 1017, quan el seu castlà era Bernat de Sant Vicenç, sota el domini senyorial dels comtes de Barcelona que el tenien infeudat als Castellvell. D'aquests va passar als Montcada (1225). Els Sant Vicenç s'hi van mantenir com a propietaris fins al 1352, quan Berenguer de Sant Vicenç va morir arruïnat i sense descendència. El castell va ser adquirit aleshores pels Desbosch, sempre sota domini reial. Després va passar, per matrimoni, a la família Ferrer (segle XV) per a retornar de nou als Desbosch el segle següent. Al segle XVIII el castell va ser abandonat i va arribar al segle XX en estat ruïnós. Les restes van ser restaurades el 1994.

PATRIMONI CULTURAL

13 - ESGLÉSIA PARROQUIAL DE SANT FELIU

L'antiga església romànica de Sant Feliu s'havia quedat petita cap als inicis del segle XVI. Per això, entre 1540 i 1570 es va substituir per un nou temple més gran, bastit pels mestres d'obres Antoni Mateu, de Barcelona, i Joan Vives, de Vilassar. És una església d'estil gòtic tardà, que consta de tres naus cobertes amb volta de creueria, absis poligonal i un campanar de torre, de planta quadrada, coronat amb merlets. La façana conserva un matacà de defensa. La porta principal i la lateral són d'arcs ogivals, en arquivoltes. El relleu que guarneix el timpà és obra moderna de Fèlix Albages. Les pintures murals de l'absis són de Lluís Trepà (1965). Del temple anterior en procedeix un retaule gòtic de Bernat Martorell (1420), conservat al Museu Diocesà de Barcelona.

CABRERA DE MAR

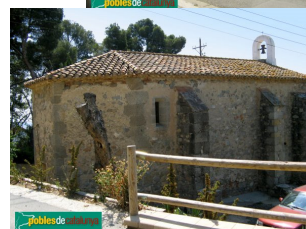
19 - CEMENTIRI I CAPELLA DE SANT SEBASTIÀ

El cementiri de Cabrera va ser construït entre 1863-1870. Al seu interior hi ha alguns mausoleus interessants. Destaca especialment el de la família Sala, d'estil neomedieval. És remarcable també el panteó on reposa l'arquitecte Domènec Estapà, probablement projectat per ell mateix, construït tot ell amb llambordes. I també la tomba de la família Ordeig, obra de Joaquim Bassegoda, de l'any 1917. Davant del cementiri hi ha la capella de Sant Sebastià, edificada l'any 1507 i cremada l'any 1936. Va ser restaurada amb posterioritat.

25 - CAPELLA DE SANTA ELENA (AGELL)

El petit nucli d'Agell, situat entre Cabrera i Argentona, està centrat per la capella de Santa Elena. Els primers indicis de la seva existència daten de 1236. El temple actual va ser construït el 1576. És d'estil tardo-gòtic, d'una sola nau coberta amb volta de creueria i absis poligonal. A les claus de volta hi ha representada santa Elena i una cabra. La façana, emblanquinada, és de gran austeritat. El portal és adovellat, amb dues finestres de llinda recta als costats.

PATRIMONI HISTÒRIC

EL NUCLI ANTIC

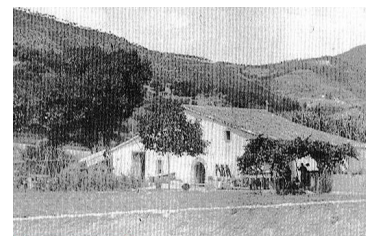
En època medieval es van anar dibuixant els primers carrerons al voltant de l'església i tal com eren han arribat als nostres dies. Les cases, lògicament, s'han anat transformant al llarg dels segles, però el conjunt manté en bona mesura el seu aire antic, amb notables testimonis dels segles XVI i XVII, finestres gòtiques o de llinda plana, portals adovellats...

MASIES

3 - CAN RODON DE L'HORT

Masia documentada des de l'any 1300. L'edifici actual pertany al segle XVI, reformat l'any 1708 segons hi ha inscrit a l'arc carpanell de la porta lateral. El portal principal és adovellat, de punt rodó. Al seu damunt hi ha tres finestres de llinda recta, amb brancals i ampit de pedra, una d'elles amb perfil goticitzant. Actualment és un bar-restaurant.

16 - CA L'ARNAU

Masia documentada des del segle XV però completament refeta el 1861. Va ser reformada l'any 1950 per Josep Antoni Coderch i de Sentmenat. La casa, de planta baixa pis i golfes, té una característica galeria porxada sobre un cos lateral. La façana sobre amb un portal d'arc rebaixat emmarcat amb pedra, igual que les obertures de la planta baixa i del pis principal. A rellotge de sol hi ha la data de 1861.

11 - CAN CARBONELL (CA L'AVELINO)

Antigament era coneguda com "can Mayol de Baix" i està documentada des del segle XV. Posteriorment formaria part del les propietats de can Bartomeu. El 1950 va ser adquirida per Avel·lí Serra, que ja n'era el masover. L'edifici, probablement del segle XVII, consta de planta baixa pis i golfes, amb teulada a dues aigües. Té portal adovellat i a les cantoneres i a l'emmarcament de les obertures hi ha carreus de pedra granítica. A la tanca del que fou l'antiga cort hi ha gravada la data de 1671, mentre que a la façana de la casa hi ha la data de 1726, època en la qual es degué reformar.

CABRERA DE MAR

14 - CAN SERRA

Masia de tres cossos perpendiculars a la façana principal amb coberta a dues aigües i el carener paral·lel a la façana principal. Està documentada des del segle XIV tot i que l'edifici que ens ha pervingut és bàsicament del segle XVII. Té portal de llinda recta i finestres rectangulars amb llinda, brancals i ampits de pedra.

8 - CAN LLADÓ (CAN MODOLELL)

L'origen d'aquest mas pot ser molt antic. Sembla que havia estat una vil·la imperial romana on s'hi hostatjaven els cònsols i emperadors romans, -si han trobat unes plaques de dos esclaus del Vespecià-, que des d'Empúries empraven el camí per anar a Tarraco. Just davant mateix hi havia un temple domèstic, que en arribar el cristianisme fou la primera església del poble. Can Lladó, és mencionat com a feu del rei al 1025. Va pertànyer a la família Lladó des del segle XVI. Va passar als Modolell en casar-se la pubilla amb un Modolell de Sant Just l'any 1783.

L'edifici actual degué ser reformat durant el segle XVII conservant tanmateix alguns elements anteriors, com el finestral gòtic situat damunt la porta principal, d'arc carpanell.

9 - CAN BARTOMEU

La nissaga dels Bartomeu està documentada des del segle XII i, amb el pas dels segles, esdevindria una de les més importants del terme. L'edifici que ens ha pervingut pertany al segle XVII i té la típica estructura basilical. Una llinda gravada situada a terra, just a l'entrada del recinte, duu la data de 1662. Conserva, tanmateix, elements anterior, com les dues finestres conopials de tradició gòtica, de cap a la fi del segle XV. L'edifici va ser modificat i ampliat el 1779, tal com ho recorda el rellotge de sol. D'aquella època és la galeria porxada lateral. El balcó és més tardà, del segle XIX i encara més el cos lateral perpendicular a la façana, amb una torre mirador, del 1942. Adquirida per l'Ajuntament, actualment fa funcions de centre cultural i seu de diverses entitats del poble.

10 - CAN CANAL

Està documentada des de l'any 1289, quan era propietat d'Arnau Vallromanes. La família Canal està documentada a Cabrera des del segle XIV. La masia es coneix també com can Bassegoda, família que la va adquirir el 1884. El 1941 va ser adquirida per la família Maluquer. L'edifici té estructura basilical amb teulada a dues aigües. Té portal adovellat de punt rodó i dues finestres conopials gòtiques, de pedra granítica, potser aprofitades d'algun altre edifici.

15 - CA L'ESCARRAMANT

Masia potser originària del segle XVI però profundament reformada durant el segle XVIII, tal com ho demostra la típica façana barroca amb coronament ondulat. Té portal d'arc rebaixat emmarcat amb pedra, igual que les obertures del pis principal. A la façana i ha restes d'esgrafiats. Té cossos laterals porticats a l'altura del pis.

5 - MAS CATALÀ

Masia documentada des de l'any 1294. L'edifici actual, construït segurament entre els segles XVI i XVII, va ser reformat amb criteris historicistes per Joaquim Bassegoda i Amigó el 1902, després que la casa fos adquirida per la família Ordeig. El portal d'accés a la finca és d'estil modernista.

CABRERA DE MAR

4 - CAL CONDE

Masia documentada des de 1231 tot i que el seu origen és anterior, quan era coneguda com la "Casa de Cabrera" i hi residia Guadall de Sant Vicenç (1924), un dels fundadors de la nissaga. Ha estat coneguda amb diversos noms: al segle XVI era can Ros i al XVII can Dalmases. Sembla que fou Pau Dalmases i Ros qui va reconstruir la casa, que una façana duu gravada la data de 1676. Va tornar a ser reformada i ampliada a mitjan segle XVIII. El 1924 va ser adquirida pel comte de Vilardaga, d'on prové l'actual renom. L'edifici és un magnífic casal siscentista amb portal adovellat i obertures de llinda recta emmarcades amb grans carreus de granit.

1 - AJUNTAMENT

Edifici construït entre 1928 i 1930 seguint un projecte de Bonaventura Bassegoda realitzat l'any 1903. És un edifici d'estructura simètrica, amb un cos central més elevat, inspirat en la típica masia catalana. Als cossos laterals, ampliat en altura modernament, s'hi instal·laren al principi les escoles, separades per sexes.

17 - CAN LLORELL

Inicialment era una masia, documentada des del segle XIV. Cap a la fi del segle XIX s'hi va afegir, adossada a la part sud, una nova construcció de tipus senyorial, amb una gran galeria porticada en un dels laterals. És un edifici d'estil eclèctic format per dos cossos laterals i un de central més elevat, coronat per un capcer circular. Davant l'entrada principal hi ha un porxo quadrat que fa de balcó del pis superior.

18 - MAS TERRILLO

En aquest solar hi havia hagut una masia més antiga, adquirida l'any 1860 per Marcial Pérez, de Logronyo. A començament del segle XX la casa va ser reformada per Agustí Borrell. Les façanes van ser decorades amb esgrafiats de tipus clàssic, els anys 1943-45, i dos anys després es va construir la capella, dedicada a Sant Marçal, en honor al besavi.

6 - ESCOLA DE SANT FELIU

L'actual escola de Sant Feliu correspon a l'antiga masia de ca l'Esquerra. Posteriorment fou l'escola de les Monges. L'edifici va ser reformat als inicis del segle XX en un estil eclèctic amb elements inspirats en l'art decó. Al pati hi ha una interessant glorieta de fusta, d'estil modernista.

23 - CALS FRARES (AGELL)

Masia del veïnat d'Agell, a tocar de la capella de Santa Elena, documentada des de l'any 1235, quan era propietat de la família Arnó. Posteriorment va ser ocupat per monjos benedictins que hi residiren fins la desamortització del segle XIX. Després va fer de masoveria de la torre Ametller i, acabada la guerra, va ser adquirida pels antics masovers, que l'han convertida en restaurant.

La masia degué ser reconstruïda durant el segle XVI o XVII. Té portal adovellat i finestres de llinda plana amb brancals i ampit de pedra granítica ben escairada. Damunt la dovella central hi ha un escut i la data 1843. A l'interior es conserven elements de gran interès històric i arquitectònic.

CABRERA DE MAR

22 - CAN PUIG (AGELL)

Forma part del conjunt de cases de pagès que envolten la capella de Santa Elena. Està documentada des del començament del segle XIV. Degué ser reconstruïda entre els segles XVI i XVII i de nou reformada el 1819 quan va ser convertida en residència senyorial. El seu aspecte actual és fruit d'aquesta darrera reforma. Té planta i dos pisos i un cos lateral amb una galeria porticada. La façana té a la planta baixa obertures d'arc carpanell, un balcó al centre de la planta principal amb restes d'esgrafiats al seu costat.

26 - CAN MOREU (AGELL)

Masia de tres cossos perpendiculars a la façana principal, amb teulada a dues aigües. Té un gran portal de punt rodó adovellat i finestres de llinda recta, probablement fruit d'una reforma del segle XVII. En una façana lateral es conserva una finestra gòtica d'arc conopial. Va ser restaurada per Puig i Cadafalch a les acaballes del segle XIX.

24 - CAN MALLOL (AGELL)

Masia de planta basilical (tres crugies perpendiculars a la façana) amb el cos central més elevat i teulades a dues aigües. Va ser edificada al segle XVII segons consta a diverses inscripcions (1668 a la porta del celler, 1687 a l'entrada del barri). Va ser restaurada l'any 1974. Té un magnífic portal de punt rodó amb grans dovelles i finestres de llinda plana emmarcades amb pedra granítica.

27 - MAS DEL CASTELL (AGELL)

Masia de tres crugies en planta baixa i pis, sense golfes, amb teulada que té el carener paral·lel a la façana. Portal adovellat de punt rodó a un extrem de la façana. A la clau s'hi pot llegir IOA PAV RAMO (Joan Pau Ramon) 1708. A l'interior es conserva la biga d'una premsa de vi encastada en una paret, amb la data 1691.

28 - TORRE AMETLLER (AGELL)

Gran casal senyorial construït als anys vint del segle XX segons projecte de Bonet Garí, deixeble de Gaudí, que en aquesta obra s'expressa en un llenguatge plenament noucentista, amb elements clàssics i d'altres extrems de l'arquitectura popular: porxo semicircular a l'entrada amb columnes jòniques, igual que la galeria de la cantonada, aquesta oberta amb arcs de mig punt, torres-mirador amb coberta piramidal i ràfec prominent, esgrafiats a les façanes i a les cantoneres... En conjunt, una obra eclèctica, de gran sumptuositat però alhora equilibrada i gens estrident, molt del gust noucentista. El gran jardí del voltant sembla que va ser dissenyat per Nicolau Rubió i Tudurí.

Va pertànyer a la família Ametller, fabricants de xocolata, fins la guerra civil. Posteriorment va ser habitada per monges i va servir d'hospici fins que va ser adquirida per la Generalitat i destinada a alberg de joventut.

20 - CAN AIMERIC (AGELL)

Masia documentada des del 1387. L'edifici actual, refet probablement al segle XVI o XVII, conserva un magnífic portal de mig punt amb grans dovelles i, al seu damunt, una finestra conopial gòtica, potser del segle XV, molt ben treballada.

21 - CAN TATAY (AGELL)

Coneguda antigament com can Suari, va ser adquirida el 1913 per Manuel Tatay i Nogueres. Té la típica estructura basilical, amb tres crugies perpendiculars a la façana, i teulada a dues aigües. Té un portal de mig punt amb grans dovelles i finestres amb llinda, brancals i ampits de pedra, probablement del segle XVII.

CABRERA DE MAR

29 - CAN BASORA (AGELL)

La masia està documentada des de 1352. Estructuralment consta de tres crugies perpendiculars a la façana principal, de planta baixa pis i golfes, amb teulada a dos aiguavessos, més elevada la del cos central. Conserva elements dels segles XV-XVI, com el portal adovellat adovellat de punt rodó o el finestral gòtic d'arc conopial.

30 - LES RIBES

La masia, coneguda també com can Vallescà, està documentada des del segle XVI tot i que el seu aspecte actual es deu a la reconstrucció efectuada el 1752, quan era propietat d'Agnès Dalmau. La façana principal té el característic coronament ondulant propi del barroc. La reconstrucció del segle XVIII va reorientar la façana principal a la banda sud, mentre que a l'obra anterior estava situada a l'est. En la reforma s'utilitzaren elements anteriors, com les finestres de llinda plana.

Informació extreta de: <http://www.poblesdecatalunya.cat/>; <http://patrimonicultural.diba.cat/>; <https://ca.wikipedia.org/> i altres webs o blocs d'ús públic.